

Møte mandag den 25. april kl. 12

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 72):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av Norges forskningsråds handlingsrettede programmer (Innst. S. nr. 158 (2004-2005), jf. Dokument nr. 3:6 (2004-2005))
2. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av utnyttelse av operasjonskapasiteten i sykehus (Innst. S. nr. 159 (2004-2005), jf. Dokument nr. 3:4 (2004-2005))
3. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av statens satsing på elektronisk innkjøp (Innst. S. nr. 160 (2004-2005), jf. Dokument nr. 3:5 (2004-2005))
4. Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 17. mars 2005 (jf. Innst. O. nr. 58):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak der man gjennomgår opplysningspliktreglene, sett i sammenheng med hva som allerede eksisterer i finansavtaleloven og kredittkjøpsloven, med sikte på at disse blir forenklet og samordnet, uten at endringene reduserer forbrukervernet.»
5. Referat

Presidenten: Representantene Siri Hall *Arnøy* og Rita *Tveiten*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling 2005-sesjon, 2. del, i Strasbourg, undertegnet av delegasjonens leder, stortingsrepresentant Haakon Blankenborg, om permisjon i tiden fra og med 25. april til og med 27. april for representantene Olav *Akselsen*, Haakon *Blankenborg*, Martin *Engeset*, Bent *Høie*, André *Kvakkestad*, Per Erik *Monsen* og Jorunn *Ringstad* og i dagene 26. og 27. april for representanten Øystein *Djupedal*
- fra representantene May-Helen *Molvær Grimstad* og Thore A. *Nistad* om permisjon i tiden fra og med 25. april til og med 27. april, begge for å delta i en Wilton Park-konferanse i Alexandria, Egypt
Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget.
– Det anses vedtatt.
Fra andre vararepresentant for Sør-Trøndelag fylke, Heidi K. *Larsen*, foreligger søknad om å bli fritatt for å møte i Stortinget i dagene 26. og 27. april under representanten Ingvild *Vaggen Malviks* permisjon, av velferdsgrunner.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

- For Akershus fylke: Harald *Espelund*
 - For Hordaland fylke: Pål *Berrefjord*
 - For Møre og Romsdal fylke: Rigmor *Andersen Eide*
 - For Oppland fylke: Reidun *Gravdahl* og Morten *Ørsal Johansen*
 - For Rogaland fylke: Inger Lise *Aarrestad*
 - For Sogn og Fjordane fylke: Liv Signe *Navarsete*
 - For Sør-Trøndelag fylke: Kirsti *Welanders*
 - For Vestfold fylke: Vidar *Andersen*
 - For Østfold fylke: Carsten *Dybevig*
3. Morten *Ørsal Johansen* og Kirsti *Welanders* innvelges i Lagtinget for den tid de møter for henholdsvis representantene Thore A. *Nistad* og Ingvild *Vaggen Malvik*.

Presidenten: Harald *Espelund*, Pål *Berrefjord*, Rigmor *Andersen Eide*, Reidun *Gravdahl*, Morten *Ørsal Johansen*, Inger Lise *Aarrestad*, Liv Signe *Navarsete*, Vidar *Andersen* og Carsten *Dybevig* er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Kjell *Engebretsen*. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell *Engebretsen* anses enstemmig valgt som settepresident for inneværende ukes møter.

Statsråd Kristin *Clemet* overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av Norges forskningsråds handlingsrettede programmer (Innst. S. nr. 158 (2004-2005), jf. Dokument nr. 3:6 (2004-2005))

André Oktay Dahl (H) [12:05:35] (ordfører for saken): Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse har vært å belyse i hvilken grad Forskningsrådet ivaretar Stortingets intensjoner om at forskningen skal komme myndighetene, næringslivet og allmennheten til gode, ved å undersøke Forskningsrådets handlingsrettede programmer. Disse programmene er først og fremst innrettet for offentlig sektor og bransje- og interesseorganisasjoner og skal bidra til å bedre kunnskapsgrunnlaget for planlegging på forskjellige forvaltningsnivåer, for utvikling av offentlig sektor og for politiske beslutninger.

I undersøkelsen er det valgt ut ni ulike handlingsrettede programmer, og utvelgelsen av disse ble foretatt i samarbeid med Forskningsrådet. Hovedproblemstillingene har vært å finne ut i hvilken grad forskningen i de handlingsrettede programmene effektivt formidles videre og faktisk brukes, og i hvilken grad det formuleres mål som det også rapporteres i forhold til. Med det nødvendige og generelle forbehold om at forskning i sin natur er langsiktig, at det kan ta tid å se resultatene av forskningsaktiviteter, og at det alltid vil være knyttet usikkerhet til om forskningen

kan gi svar på aktuelle problemstillinger, legger komiteen til grunn at Forskningsrådet i undersøkelsesperioden ikke kan sies å ha innarbeidet en felles overordnet strategi for brukerrettet formidling, på bakgrunn av de mangelfulle resultatene som vi ser i Riksrevisjonens undersøkelse: svakheter i styrings- og driftsrutiner i forhold til de handlingsrettede programmene og svakheter i målformulering, rapportering og oppfølging av programmene.

De store summene som årlig bevilges til Forskningsrådet, og det faktum at Stortinget tidligere klart har forutsatt at Forskningsrådet har ansvaret for den brukerrettede kunnskaps- og teknologiformidlingen som er knyttet til Forskningsrådets egne programmer, burde vel etter komiteens oppfatning ha manifestert seg i at Forskningsrådet i langt større grad gjorde forskningsinformasjon tilgjengelig, ikke minst på Internett, i undersøkelsesperioden. Nå har komiteen merket seg at det er et arbeid på gang i forhold til denne tilgjengeliggjøringen, men i undersøkelsesperioden var det langt ifra godt nok.

Riksrevisjonen har som ledd i sin kontroll utført en brukerundersøkelse som tyder på at det er et godt stykke igjen å gå før formidlingen av forskningsresultatene kan sies å være brukerorientert nok. Når det gjelder fem av ni undersøkte programmer, sier et flertall av brukerne seg under middels fornøyd med tilgjengeligheten i forhold til å skaffe seg informasjon om forskningsresultatene. Det kan ikke sies å være tilfredsstillende. Samtidig, avhengig av hvordan man leser statistikken, kan det vel heller ikke kalles en fiasko når 58 pst. totalt har hatt middels eller over middels nytte av programforskningen. Så tallene kan leses på ulike måter.

Komiteen har imidlertid merket seg at det er en prosess på gang når det gjelder å forbedre Forskningsrådets administrasjon av programmene, og at kravene i det nye økonomireglementet blir vektlagt slik som det skal, i det videre arbeidet. Komiteen tar det også for gitt at det utarbeides en klar strategi for en mer brukerrettet formidling enn det tilfellet har vært til nå, og at Stortinget blir orientert om fremdriften og resultatet av dette arbeidet på egnet måte.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 2157)

S a k n r . 2

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av utnyttelse av operasjonskapasiteten i sykehus (Innst. S. nr. 159 (2004-2005), jf. Dokument nr. 3:4 (2004-2005))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2158)

S a k n r . 3

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av statens satsing på elektronisk innkjøp (Innst. S. nr. 160 (2004-2005), jf. Dokument nr. 3:5 (2004-2005))

Henrik Rød (FrP) [12:09:52] (ordfører for saken): Kontroll- og konstitusjonskomiteen har behandlet Riksrevisjonens undersøkelse av statens satsing på elektroniske innkjøp. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 1998 tok initiativet til en satsing på elektronisk handel ved offentlige innkjøp. Det ble etablert et femårig program som tok sikte på å innføre elektronisk handel i offentlig forvaltning, på både kommunalt, fylkeskommunalt og statlig nivå.

Målsettingen ved dette var selvsagt at de totale kostnadene ved offentlige innkjøp skulle reduseres, samt at kvaliteten i innkjøpsarbeidet skulle bedres. Det ble identifisert et kraftig innsparingspotensial som følge av programmet – det har vært et uttalt gevinstpotensial på 7 milliarder kr årlig.

Det ble etablert flere målsettinger for programmet. De kvantitative målene for programmet ble satt til at 50 pst. av alle offentlige innkjøp skulle gjennomføres ved elektronisk handel innen utløpet av 2003. Innen samme tidsfrist skulle også 20 pst. av den totale innkjøpsverdien komme gjennom elektroniske handelsprosesser.

Riksrevisjonens rapport avdekker at resultatene for programmet er helt marginale i forhold til de mål som ble satt. I stedet for 50 pst. bruk av elektroniske kanaler ved innkjøp viser undersøkelsen at kun 0,06 pst. faktisk har blitt anskaffet ved elektroniske prosesser. Resultatene på dette felt må derfor kunne sies å være nesten fraværende.

Komiteen er enig med Riksrevisjonen når den sier at målsettingene for programmet var for ambisiøse. Like fullt vil flertallet i komiteen bemerke at det er åpenbart at programmet ikke har fått den nødvendige oppmerksomhet fra ledelsen i departementet. I forhold til dette mener flertallet i komiteen at det er betegnende at departementet selv har unnlatt å benytte elektroniske innkjøpskanaler. Hadde man fra ledelsesnivå hatt større fokus på dette og selv benyttet løsningene, er det trolig at programmet i sin helhet hadde fått en langt større oppslutning. Programmet har hatt rundt 13 mill. kr til disposisjon i de årene det har pågått. Dette må kunne sies å være svært begrenset i forhold til de ambisiøse mål som ble satt, og det betydelige innsparingspotensial som ble identifisert for programmet.

Komiteens flertall vil på den bakgrunn generelt bemerke at det er svært viktig at programmer og prosjekter som blir igangsatt, må gis en realistisk mulighet til å ha effekt. Det tjener ingen hensikt å igangsette prosjekter kun for prosjektenes egen skyld, og rapporter og programmer som havner i skuffen, har som kjent en veldig begrenset verdi.

Komiteen er klar over at dette programmet nå er avsluttet, men har registrert at enkelte av elementene i det vil bli videreført. Det er derfor positivt når departementet opplyser at oppmerksomheten rundt elektroniske handelsprosesser nå er styrket. Komiteen forutsetter at de aktiviteter som blir videreført, blir fulgt opp på en slik måte at man faktisk kan realisere de gevinster som Ehandelsprogrammet tok høyde for.

Statsråd Morten Andreas Meyer [12:13:14]: Elektronisk handel har åpenbart store fordeler og gevinstmu-

ligheter i seg. Ambisjonene omkring utvikling av e-handelsløsninger i det offentlige har vært store, og er fortsatt store. Riksrevisjonens undersøkelse er en viktig og riktig påpeking av at vi så langt ikke har lyktes i å nå dit vi gjerne ville. Dette er et område hvor det er viktig og nødvendig med mer målrettet arbeid, ikke bare for å innfri forventningene, men, aller viktigst, for å realisere de store gevinstmulighetene som finnes gjennom økt bruk av elektronisk handel. Det vil bidra til bedre innkjøpsrutiner, og det vil bidra til at vi kan frigjøre ressurser til de oppgavene det er aller viktigst at fellesskapet løser.

Som det framgår av innstillingen, tar Riksrevisjonens undersøkelse for seg perioden fram til utgangen av 2003, mens Ehandelsprogrammet først ble avsluttet ved årsskiftet 2004/2005. Markedsplassen ehandel.no ble satt i operativ drift i juni 2002, og 2003 var derfor det første hele driftsåret for tjenestetilbudet. Ved utgangen av fjoråret var antallet kjøpende abonnenter heldigvis økt fra 17 til 30 og omsetningen mer enn femdoblet i forhold til 2003. Jeg er glad for å kunne konstatere at denne utviklingen fortsetter inn i 2005. Blant annet er helsesektoren i ferd med å bli en stor aktør på Markedsplassen ehandel.no.

Jeg har også merket meg Riksrevisjonens påpeking av at Ehandelsprogrammet ikke hjalp offentlige virksomheter som ønsket å samordne innkjøpsvolumer i felles rammeavtaler. Til det er det å bemerke at innkjøp i staten er og blir et desentralisert ansvar. Slik er det også i kommunesektoren. Markedsplassen ehandel.no er et tilbud for offentlige virksomheter om et elektronisk og moderne verktøy som kan brukes for å ivareta det lokale ansvaret på en god og effektiv måte. Den gjør det enkelt å spre informasjon om egne avtaler til ansatte og legger forholdene til rette for at inngåtte avtaler faktisk brukes. Det er noe ikke minst leverandørene setter stor pris på.

Med bakgrunn i Riksrevisjonens undersøkelse og den samfunnsøkonomisk store gevinsten som ligger i bedre offentlige innkjøpsprosesser, har jeg allerede tatt noen grep.

Alle departementene er bedt om å gi føringer i sine tildelingsbrev for 2005 til underlagte etater og virksomheter om å gi innføring i bruk av elektroniske innkjøp og e-handel høy prioritet. Det samme forventes naturligvis av departementene selv – naturligvis også mitt eget. Et tildelingsbrev er det kraftigste styringsredskap et departement har, det er der vedtatt budsjett konkretiseres overfor etaten. I tillegg kommer det en handlingsplan for økt bruk av elektroniske innkjøp og e-handel i løpet av dette året.

Ut fra en årlig omsetning på mer en 240 milliarder kr sier det seg selv at små forbedringer i offentlige innkjøpsprosesser kan gi betydelige gevinster. Det finnes derfor etter min oppfatning ingen tungtveiende argumenter til ikke å ta teknologien i bruk for å gjøre denne innkjøpsprosessen bedre, sikre den – ikke minst på grunn av de samfunnsøkonomisk fornuftige og riktige resultatene av e-handelsarbeidet.

Jeg vil også benytte denne anledningen til orientere Stortinget om at det danske konsulentfirmaet Rambøll Management nylig har foretatt grundig undersøkelse og status for bruk av IKT i offentlige anskaffelser i alle de 25

EU-landene, på oppdrag av kommisjonen. Vi har også gjennomført tilsvarende undersøkelser for EØS-landene Norge og Island. Den endelige rapporten foreligger nå. Konklusjonene fra Rambøll er at Norge har satset riktig, og at der det er satset, er Norge faktisk på topp i Europa. Dette gjelder både det offentliges satsing på bruk av elektroniske verktøy i innkjøpsprosessen og det grunnleggende arbeidet som er gjort gjennom Ehandelsprogrammet. Staten har prioritert oppbygging av et system for elektroniske kunngjøringer gjennom DOFFIN-databasen og for e-handel på Markedsplassen ehandel.no. Det er riktig ende å begynne i, mener Rambøll, og DOFFIN og Markedsplassen ehandel.no er nå ledende i sitt slag i Europa.

Rambølls råd til oss er: Det er ingen grunn til at Norge skal vente på utviklingen innenfor EU. Det er en fordel for både offentlige innkjøpere og leverandører å være foran. Virksomhetene får fordeler både organisatorisk og økonomisk ved å gå over til elektroniske innkjøp, mens norske leverandører vil dra fordeler i internasjonalt perspektiv av å være først med å måtte forholde seg til nye elektroniske systemer og prosesser.

Jeg vil holde Stortinget orientert om utviklingen på området offentlige elektroniske innkjøp og e-handel gjennom de årlige budsjettproposisjonene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 2158)

S a k n r . 4

Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 17. mars 2005 (jf. Innst. O. nr. 58):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak der man gjennomgår opplysningspliktreglene, sett i sammenheng med hva som allerede eksisterer i finansavtaleloven og kredittkjøpsloven, med sikte på at disse blir forenklet og samordnet, uten at endringene reduserer forbrukervernet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 2158)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da går Stortinget til votering i sakene nr. 1–4 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 3:6 (2004-2005) – Riksrevisjonens undersøkelse av Norges forskningsråds handlingsrettede programmer – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 3:4 (2004-2005) – Riksrevisjonens undersøkelse av utnyttelse av operasjonskapasiteten i sykehus – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 3:5 (2004-2005) – Riksrevisjonens undersøkelse av statens satsing på elektronisk innkjøp – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 17. mars 2005:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak der man gjennomgår opplysningspliktreglene, sett i sammenheng med hva som allerede eksisterer i finansavtaleloven og kredittkjøpsloven, med sikte på at disse blir forenklet og samordnet, uten at endringene reduserer forbrukervernet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 61 mot 26 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.26.40)

*S a k n r . 5**Referat*

1. (193) Endra plan for utbygging og drift av Statfjordfeltet og plan for anlegg og drift av Tampen Link (St.prp. nr. 53 (2004-2005))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (194) Forslag fra stortingsrepresentantene Marit Nybakk, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli, Kjetil Bjørklund, Marit Arnstad, Per Ove With og Øyvind Korsberg om fortsatt stasjonering av Forsvarets 337 skvadron – Kystvakthelikopterskvadronen – med skvadronledelse på Bardufoss også etter innfasing av de nye NH90-helikoptrene (Dokument nr. 8:69 (2004-2005))
3. (195) Forslag fra stortingsrepresentantene Marit Nybakk, Gunnar Halvorsen, Tore Nordtun og Marit Arnstad om å ta initiativ overfor næringslivet i Rogaland med tanke på å bygge en helikoptersimulator for NH90-helikoptre på Stavanger lufthavn/Sola flystasjon (Dokument nr. 8:70 (2004-2005))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes forsvarskomiteen.
4. (196) Forslag fra stortingsrepresentantene Karita Bekkemellem Orheim, Knut Storberget og Gunn Karin Gjøl om rett til å tegne forsikring (Dokument nr. 8:71 (2004-2005))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
5. (197) Flytting av Luftfartstilsynet til Bodø (St.meld. nr. 32 (2004-2005))
Enst.: Sendes samferdselskomiteen.
6. (198) Forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger, Eli Sollied Øveraas og Ola D. Gløtvold om forbud mot tannfyllingsmaterialet amalgam, samt å opprette et adekvat behandlingstilbud for personer med kvikksølvrelaterte sykdommer (Dokument nr. 8:72 (2004-2005))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.

Møtet hevet kl. 12.27.
